

KYLMYYTTÄ JA TAUTEJA

- Euroopan ilmasto kylmeni 1300-luvun alussa
- → sadot pieneivät ja katovuodet seurasivat toisiaan → talonpoikien kapinoita
- Aasiasta levisi kauppiaiden välityksellä eurooppaan rutto 1340-luvulla (= musta surma)

- ruton levittäjänä jyrksijöissä loisena elävässä kirppussa asuva mikrobi *Yersinia pestis*
  - yleisin ilmenemismuoto oli paiserutto (imusolmukkeiden turpoaminen)
- ruttoon kuoli 25-30 % Euroopan väestöstä; väkiluku tippui vuosina 1340-1400 74:stä 52:een miljoonaan
  - rutto toistui aika ajoin uudelleen ==> väkiluku palasi ennalleen vasta 1500-luvulla
- musta surma vähensi kaupankäyntiä, mutta samalla se vaikutti myös maaorjuuden purkautumiseen

Spread of Bubonic Plague in Europe

